

шта рећи и о њеној индустријализацији. То је попуст научних институција и научних радника, у првом реду оних из Црне Горе, и не би се смисло поновити.

Позив редакције на сарадњу морао би да подстакне и наше научне институције и ове заинтересоване факторе да се организова-

није и систематскије приступи изучавању економске историје Црне Горе.

Часопис је солидно технички уређен. Резимеи на свјетским језицима гаранција су да ће бити читан и у иностранству.

Миомир Дашић

Др НАДЕЖДА ЈОВАНОВИЋ: „РИФАТ БУРЦОВИЋ—ТРИШО“,

Београд 1973

Крајем прошле године у издању Издавачко-штампарског предузећа „Глас“ у Београду изашла је књига др Надежде Јовановић *Рифат Бурцовић-Тришо*. Аутор је уложио велики труд прикупљајући податке за писање ове монографије. У вези с тим консултовао је обимну архивску праћу и литературу у којој се спомиње име Рифата Бурцовића-Триша. Када је ријеч о архивској грађи за предрадне активисте револуционарног покрета у Југославији, истраживачи се сусрећу са веома сложеним задатком. Познато је да је Комунистичка партија Југославије у међуратном периоду радила под веома сложеним и тешким условима. Када се пише појединачно о истакнутијим њеним активностима, долази се до сазнања да су они радили неупоредиво више него што је о том њиховом раду остало записано. Отуда и сложени задатак истраживача историје револуционарног покрета у међуратном периоду: да прикупе што је могуће више података о важнијим догађајима и истакнутијим личностима у револуционарном покрету. Зато су прикупљена сјећања активиста револуционарног покрета веома драгоцјена у расвјетљавању разних питања из те проблематике.

По ријечима Н. Јовановић, о Тришу „није остало много забележених докумената“ и о њему се до сада фрагментарно писало. Због оскудне грађе аутор је био приморан да се обрати преживјелим Тришовим друговима и сабор-

цима у циљу комплетирања документације о животном путу и политичкој активности овог неуморног комунисте и револуционара. На основу свестраног истраживања, Н. Јовановић је написала монографију на преко 170 страна. Животни пут Рифата Бурцовића-Триша аутор је изложио по поглављима. У првом поглављу — *Детињство и школовање у Великој медреси* — приказане су прве године живота и школовања дјечака који је са сестром и братом рано остао без родитеља. Основну школу завршио је у Бијелом Пољу, гдје је и рођен /11. II 1913/. Након основне школе, иако је био одличан ученик, због осиромашта није могао наставити школовање, већ је пошао на изучавање опанчарског заната. На томе је остао годину дана /1924-1925/. Отварањем Велике медресе у Скопљу Тришу се пружила могућност да настави школовање, јер је ова институција обезбјеђивала ученицима бесплатну храну, смјештај и одјећу. У школи је остао осам година /1925-1933/, колико је она и трајала. У другом поглављу — *Студент Београдског универзитета* — приказани су Тришов рад и активност као студента права. Ускоро по доласку у Београд Тришо се укључио у револуционарни студентски покрет. Члан Комунистичке партије Југославије постао је 1934. године на Правном факултету. Био је учесник многих акција које су организовали студенти комунисти на Београдском универзитету. Међу студентима био је

веома омиљен. Одликовао се скромношћу, пожртвованошћу, љубављу и бригом за своје другове као и говорништвом. У поглављу — *Секретар Универзитетског комитета КПЈ* — аутор је приказао Трошову активност од јесени 1937. до краја новембра 1939. године, када је био секретар универзитетског комитета. У том периоду, као и у претходном, резимирана је активност Универзитетског комитета Комунистичке партије, студентског покрета, покрајинских студентских удружења и њихова повезаност са покрајинама, односно партијским покрајинским руководствомима. У склопу тог аутор је приказао и Тршов рад. У наредном поглављу — *Члан Месног комитета КПЈ Београда* — приказан је рад Бурковића као члана Мјесног комитета, Покрајинске комисије за омладински рад и обнављање Скоја у Србији и рад у партијским организацијама у Београду. Током 1939. и 1941. године Тршова политичка активност у Београду била је веома разноврсна и активна. Он је у Београду остао до априлског рата 1941, када се по одлуци Мјесног комитета КПЈ Београд са групом црногорских студената вратио у Црну Гору. Поглавље — *Организатор устанка у Санџаку* — означава нови период у Тршовом животу и раду. У првом дијелу овог поглавља аутор је сажето приказао рад Партије у Санџаку и Тршову активност од априлског рата до почетка ослободилачког рата и социјалистичке

револуције као секретара Обласног комитета. У том периоду Партија је у Санџаку била веома активна, како у онемолућавању реализације планова окупатора и њихових сарадника у распиривању вјерске и националне мржње међу становништвом тако и на консолидовању партијских организација и припремама за ослободилачку и револуционарну борбу. Веома концизно је приказан Тршов рад у току ослободилачког рата и револуције до средине 1942. године, када су се партизанске јединице повукле из Санџака. У посљедњем поглављу — *Партијски руководилац Треће пролетерске /санџачке/ бригаде* — аутор је приказао Тршов рад у бригади од њеног формирања до полибије команданта бригаде Владимира Кнежевића — Волође, замјеника политичког комесара бригаде Рифата Бурковића-Трша и замјеника команданта Четвртог батаљона Томаша Жижича у ноћи између 1. и 2. октобра 1942. године у Босни.

На крају монографије аутор је приложио 25 интересантних докумената везаних за Тршово име. Књига је илустрована фотографијама.

Монографија је написана на основу разноврсне и исцрпне документације у којој су ријешена до сада непозната питања из живота и рада пожртвованог комунисте и народног хероја Рифата Бурковића-Трша.

Ј. Р. Бојовић

(ГЛАСНИК ЦЕТИЊСКИХ МУЗЕЈА, — VI КЊИГА, 1973. ЦЕТИЊЕ)

Гласник Цетињских музеја излази као годишњак Музеја Цетиње у Цетињу већ пуних шест година. Ово сериозно научно гласило стекло је репутацију и угледно мјесто у иначе бројној породици научних часописа у нас. Није ријеч само о годишњаку у коме се, с обзиром на чињеницу да је орган једне музејске установе, обрађују искључиво теме и питања музејског карактера. Напротив,

сваки нови број, свака нова књига, својом садржином обогаћује нашу историјску, археолошку, етнографску, па и неке друге науке. Тако широко конципиран и усмјеран, *Гласник* је успио да окупи велики број научних посленика, врхних стручњака и зналаца посебно наше историје, етнографије, археологије, архивистике и културе у ширем значењу — и да, уступајући им своје странице, пружи видан до-